így vetőmagjuk keresett egész Európában. A Nemzeti Fajtajegyzékben szereplő 31 fajta zömében magyar nemesítésű.

Magyarországi termesztésben a legjelentősebb a Kékvirágú lucerna (Medicago sativa), majd ezt követően a Tarkavirágú lucerna (Medicago varia). A fajtaminősítő hatóság e két fajt és a fajtákat nem különíti el a Nemzeti Fajtajegyzékben, hanem egységesen Lucerna (Medicago sativa L.) néven sorolja be. Ettől függetlenül azonban figyelemre méltó az az előny, amellyel a tarkavirágú típusú fajták rendelkeznek, és ami gazdasági szempontból is előnyös: ez pedig a felszínhez közeli kb. 2 m-es talajrétegben figyelhető meg a rendkívül dús mellékgyökérzetben. A főgyökere elágazik és – a kékvirágú fajtákhoz hasonlóan – mélyre hatol. Ennek révén jobban hasznosítják a talaj kisebb tápanyag- és vízkészletét és szárazságtűrőbbek. Korábban ezért ezeket a fajtákat – elsősorban a kisvárdai nemesítésű „homoki lucernákat" a gyengébb területeken – főleg homokon telepítették. A legújabb tarkavirágú fajhibrid fajta: Olimpia.

Magyarországon (Pannon medence) szaporításra legalkalmasabbak azok a tájegységek, ahol a virágzás és betakarítás időszakában meleg, száraz időjárás jellemző. Talaj szempontjából a gyengébb termékenységű talajok (meszes homok, réti) jobbak a

vetőmagtermesztésre. Ezt tükrözi a magyarországi szaporító területének elhelyezkedése is, amely az alföld melegebb-szárazabb tenyészidőszakú, talajadottság szempontjából pedig gyengébb termékenységű területeire koncentrálódik. A lucerna vetőmag szaporítások 85%-a Békés, Csongrád, Bács-Kiskun, Szolnok és Heves megyében helyezkedik el. A hazai termesztők ellátásán kívül jelentős a lucerna vetőmag export és külföldi fajták céltermeltetése is folyik Magyarországon.

A NÉBIH Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóság adatai szerint 2012-ben az alkalmas lucerna szaporító terület 3439,4 ha volt, amelyen összesen 1269296 kg lucerna termett (átlagtermés: 369,1 kg/ha). Ebből jelentős mennyiség az export céltermeltetés és a vetőmag export amely elhagyja az országot, de látható, hogy a 2012-es szárazabb évben a maglucerna átlagtermése jónak mondható. Mivel azonban a 2011-es és 2012. évi telepítések közül a kedvezőtlen időjárás miatt sok telepítés nem volt sikeres, így keresett lesz a lucerna vetőmag 2013 tavaszán – ezért célszerű minél hamarabb beszerezni!

A lucerna telepítésének szempontjai

A lucerna tavaszi tiszta (takarónövény nélküli) telepítése javasolt. Tavaszi telepítés biztonsága a csapadék nagyobb valószínűsége miatt jobb. Viszont a nyárvégi telepítés előnye a következő évi nagyobb termés és kisebb gyomosodás. Ennek ellenére csak akkor válasszuk a nyárvégi telepítést, ha a talajban a keléshez szükséges nedvességet biztosítani tudjuk (vízmegőrző talajművelés, öntözés). Önmagában történő (tiszta) telepítés esetén nemcsak a telepítés biztonsága, de a lucerna várható termése is növelhető. Öntözetlen, csapadékszegény körülmények között és a nyárvégi telepítés esetén viszont minden esetben takarónövény nélkül vessük a lucernát. A takarónövény nélküli, tiszta telepítés esetén egyenletesebb és optimális növényszámú állományt érhetünk el, míg takarónövényes vetéssel ritkább lesz a lucerna és az értékes terméskiesést a takarónövény termése sem pótolhatja. A lucerna tiszta telepítése általánosan javasolható nemcsak nyárvégi, de tavaszi telepítésben is. Vetési paraméterek: vetőmagmennyiség 20 kg/ha (8-10 millió csíra), vetésmélység 1,5-2 cm, gabona sortávolságra (12-15 cm) - és ami még nagyon fontos: „két henger közé vetni" - azaz vetés előtt tömör, aprómorzsás magágyat készíteni és vetés után hengerezni!

Dr. Kruppa József PhD
tb. egyetemi docens,
címzetes főiskolai tanár

Kora tavaszi teendők a gyümölcsösökben

A kora tavaszi időjárás lehet már február végén, amikor hosszabbodnak a nappalok és elolvadt a hó, azonban leginkább március elejétől-közepétől számítják a gyümölcstermelők, amikor gyakrabban és hosszabban süt a nap, s a nappali hőmérséklet meghaladja a15-20 °C-t, de az éjszakák még hűvösek, és a gyümölcsfák rügyfakadása várat még magára (természetesen lehetnek kivételek is).

A gyümölcstermesztés technológiáját tekintve megkezdődik a nagy tavaszi munkacsúcs, a kézimunka igényes **metszési időszak**, amely felértékeli a megbízható és hozzáértő munkaerő valódi értékét.

A „közhiedelemmel" ellentétben a gyümölcsfák metszése tudomány, amit az ember autodidaktikusan is megszerezhet, de többnyire meg kell tanulni, „el kell lesni" a gyakorlat mestereitől. Aki először vesz kezébe metszőollót, még nem szakember, sokkal inkább kontár, sok kárt te-

Tűzelhalás almán.

het, amellyel könnyen leszüretelheti a várható termést. Ajánlatos fenntartással fogadni a „metszőbrigádokat" megfelelő referencia nélkül. Régebben a nagyobb gazdaságok a téli időszakot metszési tanfolyamok szervezésével töltötték ki, hozzáértő

Metszés utáni sebkezelés.

szakemberek vezetésével. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében még mindig nagy tisztelettel adóznak Nagy Sándor megyei főkertész több évtizedes tevékenységének, s nem különben a nyomdokaiba lépő, s jelenleg is a gazdákat segítő dr. Pethő Ferenc, dr. Gonda István, Zatykó Imre és a fiatalabb generáció munkájának.

A gyümölcsfák metszésével szoros összefüggésben kell megemlíteni a már növényvédelem kategóriájába tartozó metszési sebek, vagy kórokozók által okozott kéregelhalások, fekélyek ápolását, illetve kezelését sebkezelő szerekkel, például: Wulneron A és Cs, Biocera, Faplast, Fagél, Fadoktor, stb., amelyeket, nem helyettesít a réztartalmú permetező szerek használata. Az ismert sebkezelő készítmények mellett újabbak is megjelentek, mint például: a „Csöpp Mix" család, amely gombaölő szer, műtrágya (N.P.K.) és növényi olaj kombinációja. A sebkezelést érdemes praktikus okokból közvetlenül a metszési munka után, haladéktalanul elvégezni.

Gyakorlati tapasztalat szerint